

SATURNA til MOS

1. Settepotetoppformering.

Innkjøp hvert år av statskontrollerte settepoteter til 15 % av arealet.

Disse benyttes til oppformering av egne settepoteter for neste år. Dette arealet bør være skjermet fra annen potetdyrking, og må ha en god forgrøde, ikke poteter de tre siste åra eller korsblomstra vekster det siste året.

Setteavstanden i oppformeringa må være kort, 20 cm, for å gi mye settepoteter.

Settepotetstørrelsen skal være jevn både i oppformeringa og i dyrkingsåret, maks.10 mm variasjon. Settepotetene må derfor fraksjoneres også for eget bruk.

For å beregne settepotetmengde veies minst 100 stk settepoteter. Middelvekta av disse (gram) divideres på radavstand(m) x setteavstand(m). Eksempel: $60 \text{ gr} / (0,80\text{m} \times 0,20\text{m}) = 375 \text{ kg/daa}$.

(Se også egen dyrkingsveiledning om oppformering av egne settepoteter)

2. Forbehandling av settepotetene.

Lysgroing gir tidligere høstmuligheter, også av Saturna.

Settepotetene lagres ved ca. 4 °C fram til 4 uker før setting. Deretter kan de lysgros i kasser ved 12 °C fram til setting.

Lys: 50-100 lux innendørs (leselys).

Lysgroing kan også foregå utendørs i sekker. I den første perioden kan sekkene stå innendørs i ca. 12° C. Lys innendørs fra starten er gunstig, men ikke nødvendig hvis andre varmekilder finnes. Når groene er ca. 5 mm må potetene ut i sollyset der de står i plasttelt eller kjøres inn om natta. Innelys er ikke nok til å stoppe lengdevæksten på groene.

Det må være høy luftfuktighet, men potetene skal aldri bli fuktige.

Oppvarming før setting er også aktuelt, men gir mindre effekt enn lysgroing, og gir lange, tynne groer ved utsatt settetid.

3. Vekstskifte.

Det skal ikke være dyrket poteter på skiftet de siste 2 åra. Helst bør det være 3 år uten potet.

4. Jordarbeiding.

Grundig steinfjerning/steinstrenglegging for å få løs jord fri for stein og klump større enn 30 mm ned til minst 20 cm jorddybde. Jord uten stein må harves tilsvarende dypt.

5. Gjødsling.

Mengden tilpasses lokale forhold, f.eks. 95 kg YaraMila 12-4-18 mikro pr. dekar på næringsrik jord med middels høyt moldinnhold.

Alternativt 80 kg YaraMila 8-5-19 + 30 kg YaraLiva Nitrabor, der halvparten gis om våren og resten tilføres umiddelbart før hypping. Nitrabor reduserer frekvensen av sentralnekroser og kolv, som kan være et problem i Saturna.

6. Radavstand

Radavstanden må være minimum 75 cm (gjærne 80 cm). Sporvidden på traktorene og radavstanden må være nøyaktig tilpasset hverandre. Sprøytas bombredde må også harmonere med radavstanden. Bruk smale dekk på traktorer som skal brukes i potetåkeren.

Det er gunstig med "parfærer" der traktorhjula går i breie tomfærer. Radavstanden skal være 85 cm der hjula går og 75 cm midt under traktoren når gjennomsnittsavstanden er 80 cm og traktorens sporvidde 160 cm.

7. Setteavstand

Settepotetmengden kan være ca. 250 kg/daa. Setteavstanden blir da 30 cm med 60 grams knoller og 40 cm med 80 grams knoller, alt ved 80 cm radavstand.

8. Setting.

Når temperaturen i jorda er god, ca. 8 °C i 8 cm dybde midt på dagen. Dette gjelder også lysgrodde poteter.

Settedybden bør være ca. 3 cm under utjevnet "flatt land" med ca. 7 cm jorddekning.

9. Hypping.

Det er viktig å hyppe grundig etter oppspiring, på 15-25 cm rishøyde før plantene skades av kjøringa. Det er gunstig å lage breie og høye rader med plass til stor avling, slik at knollene ikke blir liggende i jordoverflata og blir grønne. *Saturna setter knollene høyt i fåra og har korte stoloner. Sorten blir derfor lett grønn ved dårlig hypping*

10. Plantevern.

Ugraset bekjempes mekanisk og/eller med kjemiske midler. Tørråte er vår viktigste potetsjukdom og må bekjempes. Følg lokal veiledningstjeneste

11. Vanning.

Hold jevn fuktighet i hele vekstsesongen. God fuktighet tidlig er viktig. Potetplanta trenger i gjennomsnitt 3-4 mm vann pr. døgn fra 2 uker etter oppspiring. Ujevn fuktighetstilgang gir stor risiko for vekstsprekker, kolv og andre indre defekter. Ujevn fuktighetstilgang kan også gi utsatt modning og nedsatt stivelseinnhold.

12. Høsting.

Potetene bør være modne ved opptak, og ha minimum 14 % stivelse.

Risdreping foretas ca. 10 dager før opptak. Alt bladverk skal drepes, kjemisk eller mekanisk. Dersom kjemisk risdreping unnlates må tørråtesprøytinga følges opp meget nøye i innhøstingsperioden. Pass på sprøytefristen, men husk samtidig å beholde virkning av tørråtemidlene helt fram til høsting!

Potetene tørkes raskest mulig opp, gjerne utendørs et par timer hvis været er gunstig uten sterk sol. Heving av potettemperaturen **før** innkjøring på lager er gunstig, men må ikke skje etter at potetene er i hus.

13. Lagring.

Først forlagring ved samme temperatur eller litt lavere enn knolltemperaturen ved innlagring. Lufta skal ha høgt fuktighetsinnhold, men potetene skal ikke bli fuktige (våte).

Deretter senkes temperaturen gradvis til 4 °C der den kan ligge til levering til flakes.

Saturna har god lagringsevne, men spirer lett. Lagringstemperaturen bør derfor være stabil.

Poteter skal ikke lagres ved lågere temperatur enn det som er nødvendig for å hindre groing og utvikling av råte.